

Bir Atta Karşılaştığımız Colon Perforasyonu ve Evantrasyonu ile Komplike Perfore Karın Duvarı Yarası

O. Sacit GÖRGÜL*

SUMMARY

The Penetrating Wound of The Abdominal Wall With Perforated and Evantrated of The Large Colon in the Horse

The penetrating wound of the right abdominal wall was occurred in the horse by horning of the cattle. The wound was complicated of the ruptured and evantrated of the large colon. The case was found on the acute stage and no complicated with peritonitis. The colonic wound was sutured Cushing and Lembert sutures and the abdominal wall closed with interrupted sutures. Parenterally and intraperitoneally and intraperitoneally antibiotics were administered and following 12 days the skin sutures were removed. The surgical repair resulted successfully.

ÖZET

Bir atta boynuz darbesi sonucu şekillenmiş olan, sağ ventral karın duvarının perfore yarasının, kolon perforasyonu ve evantrasyonu ile komplike olduğu saptanmıştır. Akut devrede olan olgu'nun kolon'a Cushing ve Lembert dikişleri, karın duvarına ise basit ayrı dikişler uygulanarak sağıtımı yapılmıştır. Oniki gün sonra dikişler uzaklaştırılmış ve herhangi bir komplikasyon olmaksızın iyileşmenin sağlandığı saptanmıştır.

* Doç.Dr.; Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi. Bursa/TÜRKİYE.

GİRİŞ

Abdominal bölgenin özellikle sivri cisimlerin oluşturduğu perfore yaraları, abdominal boşluğa ulaşmakla çoğu kez peritonitis şekillenmesine neden olurlar. Atlar özellikle diğer hayvan türlerine oranla peritonitis oluşmasına biraz daha duyarlıdır. Şayet ince ve kalın barsaklarda da bir ruptur söz konusu olursa, bu yaralarda peritonitis olasılığı çok kuvvetlenir, şiddetli seyir gösterir ve erken devrede uygun bir sağıtıma başvurulmadıkça ölümlerle sonuçlanabilir.

Bu olgumuzda da erken devrede bulunması ve genel durumun iyi olması gözönüne alınarak cerrahi sağıtım girişiminde bulunulması amaçlanmıştır.

Klasik literatür verilerin incelenmesinde, atlarda şekillenen komplike karın duvarı yaralarının cerrahi sağıtımlarına ilişkin çalışmalara sık başvurulmadığı gözlenmektedir.

Özellikle araştırmacılar^{1.2.5} karın duvarının perfore yaralarının abdominal boşluğun enfeksiyonuna yol açacağı ve peritonitis'e neden olacağını savunmaktadır. Yine bazı araştırmacılar^{3.4} tarafından atların peritonitis'e karşı duyarlı olmaları nedeniyle sağıtım girişimlerinin başarısız kalacağı savı öne sürülmektedir. İki attan saptanılan eksternal kolon fistülü olgusunda fistül bölgesinin barsak pensi ile klampe edilmesi ve umbilical delik çevresine iritan solusyonların enjekte edilmesi ile sağıtımı yönünde çalışmalar araştırmacı gruplarınca^{1.2} yapılmıştır. Atlarda oluşan barsak rupturu ile komplike perfore karın duvarı yaraları sonucunda, peritonitis oluşması ve bunun ölümcül karakterine rağmen barsak dikişleri veya barsak rezeksiyonu gibi cerrahi girişimler yapılmakla sağıtımın denenebileceği belirtilmektedir^{5.6}.

MATERYAL ve METOD

Materyalimizi 15.8.1983 günü kliniğimize getirilen ve 459 protokol numaraya kaydedilen 8 yaşlı kır at oluşturdu.

Hayvan sahibinden alınan anamnezde, iki gün önce bir ineğin otlakla boynuzlaması sonucu, sağ karın duvarı üzerinde bir yara ve şişkinlik oluştuğu, iki günde iyileşme olmayınca tedavi için getirildiği öğrenilmiştir.

Yaranın tuvaleti ve kontrolünün yapılmasını takiben, sağ ventral karın duvarı üzerinde, inguinal bölgeye yakın, art.Genu ve art.Cubiti arasındaki hattın üzerinde yaklaşık 12 cm. uzunlukta deri yarası saptandı. Ayrıca karın duvarını oluşturan kaslar üzerinde 6-7 cm. uzunlukta bir yara ve buradan da, üzerinde yaklaşık 4 cm. uzunlukta perforasyon bulunan kolon kısmının evantre olduğu, deri altında bir miktar gaitanın toplanmış bulunduğu saptandı.

Cerrahi girişim için at sol tarafına yatırıldı ve % 10'luk Chloral Hydrate'in intravenöz uygulanması ile genel anestezi yapıldı.

Karın duvarı üzerindeki yara, karın boşluğuna ulaşmakta kolaylık sağlanması yönünden cranial ve caudal yönlerde yapılan rehberli ensizyonlarla genişletildi. Perfore kolon kısmı yaradan dışarıya alındı, delinen barsaktan gaita ve barsak içeriğinin karın boşluğuna dökülmediği ve lokal bir peritonitis oluşmadığı saptandı.

Kolondaki perforasyon yarası 1 No. krome katgüt kullanılarak Cushing ve Lembert dikişleri ile kapatıldı. Karın boşluğunun, içerisine 3.000.000 Uİ kristal penisilin ilave edilmiş 1 lt. serum fizyolojik ile lavajı yapıldı. Takiben karın boşluğuna 2 flakon Vetimisin (Vetaş) enjekte edildi. Karın duvarı ve deri basit ayrı dikişlerle kapatıldı.

Operasyonu izleyen iki gün i.v. yolla % 5 Dekstroz sol. verildi. Ayrıca altı gün süreyle parenteral antibiyotik enjeksiyonları yapıldı. Dikişlerin alınmasına kadar geçen 12 günlük süre içerisinde sabah akşam beden ısısı, pulzasyon ve respirasyon sayıları ölçülerek genel durumu kontrol edildi. Operasyonu izleyen ilk 24 saat aç bırakıldı, takiben azar azar kuru ot ve su verildi. Takip eden günlerde normal yem ve su verildi. Oniki gün sonra dikişleri alındı. Sağıtım süresi normal seyretti ve tam şifa ile taburcu edildi.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bir atta karşılaşmış olduğumuz akut evredeki kolon perforasyonu ve evantrasyonla komplike sağ ventral karın duvarı perfore yarasının cerrahi yolla sağıtımı başarılı olmuş ve tam şifa ile sonuçlanmıştır.

Olgumuzda akut evrede bulunması ve uygun bir sağıtıma süratle yönelinmesi nedeniyle, bazı yazarlarca¹⁻² belirtilen peritonitis ve ölüme neden olabilecek komplike bir tablo ile karşılaşmadık. Erken devredeki bu gibi olguların uygun bir sağıtımla sağıtım şansı bulunabileceği görüşünü taşıyan araştırmacılara⁵⁻⁶, olgumuzda elde ettiğimiz başarıya dayanarak katılıyoruz.

Bu gibi olgular vakit geçirilmeksizin ve cesaretle uygun bir sağıtımla değerlendirilebilirler.

KAYNAKLAR

1. ADAMS, O.R. (1964): External colonic fistula in the horse. J.Am.Vet.Med. Assoc. 1964, 145, 29-31.
2. BROWN, M.P., MEAGHER, D.M. (1978): Repair of an equine cecal fistula caused by application of a hernia clamp. Vet. Med. Small. Anim. Clin. 1978. 73, 1403-1407.
3. COFFMAN, J.R., TRITCHER, L.G. (1972): Exudative peritonitis in two horses. J.Am.Vet. Med. Assoc. 1972, 160, 871-872.
4. DALTON, C.A., COURTNEY, R.A. (1969): Peritonitis treated with prolonged intermittent peritoneal lavage. J.Am.Vet.Med.Assoc. 1969, 7, 1345-1347.
5. SILBERSIEPE, E., BERGE, E. (1976): Lehrbuch der Speziellen Chirurgie für Tierärzte und Studierende. 15. Auflage. Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart, XII, 536.
6. VALDEZ, H., SCRATCHFIELD, W.L., TAYLOR, T.S. (1979): Peritoneal lavage in the horse. J.Am.Vet.Med.Assoc., 1979, 175, 388-391.